

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 386. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608064220064.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Jærnet

Som dannelsesroman adskiller *Helten* sig imidlertid fra den klassiske tradition derved, at Clemens Beks personlighedsudvikling forløber i et samfundsmæssigt tomrum. I den klassiske dannelsesroman sker formningen af personligheden gennem sammenstødet mellem driftens og lidenskabens begæring og omverdenens forbud og krav. At blive sig selv er også at finde sin plads i verden. I *Helten* derimod har omverdenen ingen opdragende virkning, men kun en opløsende og nedslående. Først da omverdenen falder bort, kan Clemens Bek gennemgå den afsluttende personlighedsdannelse, der symboliseres ved tårnopstigningen og er forstået som en rent indre, psykisk proces. At blive sig selv er især at blive ensom. Herefter er Clemens Bek også, som det jo hedder, »død for verden«, og romanen har ikke stort at fortælle om sidste halvdel af hans liv. Indadtil er Clemens Bek da nok »Helten«, men udadtil - i samlivet med sin omverden - er han »en Stakkel«. Som romanens sidste ord lyder: »»Ja, hvad vilde Verden, hvad vilde vi alle blive, om ikke der gaves Stakler som han?««